

בס"ד ♦ שבת קודש פרשת משפטים ♦ כז' שבט תשע"ו ♦

עלון 186

העלון יוצא לעילוי נשמת חיילי צה"ל שנפלו על קידוש השם הי"ד

אמה ועבד

"וְכִי יִמְכַר אִישׁ אֶת בְּתוֹ לְאִמָּה לֹא תִצָּא כְפָצֵאת הָעֶבְדִּים" [שמות כ"א]

חיי האדם בעוה"ז חולפים להם בריצה ובמרץ. שעה רודפת שעה, ויום רודף יום, וברגע שיהא האדם שם את ליבו אל המרוצה השוצפת גועשת, ויאט את מהלכו, יישיר מבט אל תוצרתו ופועל מעשה ידיו, יתמה. האומנם? לשם כך בא הוא לעולם?

ואין הדברים הללו נוגעים רק באלו שמלאכתם קודמת ללימוד התורה וקיום המצוות, אלא ביתר שאת אל חובשי ספסלי בית המדרש, שהתביעה מהם גדולה יותר. שהרי בהתבונן היטב אין אדם שהוא שלם בכל השלמות. ואם כן, הכיצד יצא האדם ממרוצתו ומהרגלי חייו אל דרך ה'?

על כך באה תורתנו הקדושה והביננו בפסוק "וְכִי יִמְכַר אִישׁ אֶת בְּתוֹ לְאִמָּה לֹא תִצָּא כְפָצֵאת הָעֶבְדִּים". ויש לשאול שתי שאלות. האחת, מדוע ימכור איש את בתו לאמה? והרי אין זה מדרך הנכון שאדם ימכור את בתו, ולא עוד שנגזר עליה שלא תצא כשאר עבדים שזמנם קצוב וידוע?

כל אדם הבא אל העוה"ז מושרשת בו נשמת אלקים זכה וברה, מקור כוחו ושורש מעשיו. והנה, אם פעל ועשה, והלך אחר הרגלי חייו, הרי מכר את נשמתו לאמה, לכזו שעול אדונה עליה ואין לה בחירה או זכות קניין משלה. שהרי מההרגל ומחוסר שימת לב יצרו הרע מוליכה אחר נטיות ליבו ללא הבחן ובדיקה. אם כן, "כי ימכור איש" הוא האדם המוכר את נשמתו ממכר עבד ליצה"ר, ולכן "לא תצא כצאת העבדים", כי אין כאן עניין טכני של זמן קצוב, אלא כל זמן שנשמתו בפועל ידיו ממושכנת בידי יצרו אינה יכולה לצאת, ושחרורה תלויה בו.

באה תורתנו הקדושה ומדריכה אותנו, שהקדושה והטהרה, מצויים בידנו ויש לנו את האחריות הישירה להיותנו עובדי ה' באמת, או ח"ו בהיפך. נקבל על עצמנו לבחון ולהתבונן תמיד על מעשינו ובפרט על מעשה קיום המצוות, ונעיין בהם שבע בדיקות וחקירות למען לא נמכור את נשמתנו לאמה, תחת יצה"ר, וממילא תלך נשמתנו ותאיר כאור שבעת הימים. אכ"ר.

למשפחת כיתה יב/3 שלוחה ברכת שבת שלום

יו"ל ע"י כיתה יב/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות

דוגמה אישית

מצוות הוכחה היא החובה המוטלת על אדם למנוע מחברו מלעבור עבירה. החובה מוטלת כאשר התוכחה אמנם עשויה להביא לתוצאות חיוביות. אם בגלל תוכחה יבעט מקבל התוכחה, וימשיך לעשות את מעשהו להכעיס ולהקניט, השיגה התוכחה הישג הפוך: במקום למנוע אדם מלעבור עבירה - גרמה לו לעבור עבירה חמורה יותר, הפכה את השוגג למזיד. (ע"פ תר"ח, מ"ב ו).

בצבא יכול אדם למלא את מצוות "הוכח תוכיח את עמיתך ולא תישא עליו חטא" בדרך הדוגמא האישית. קשה ביותר לשנות את עמדותיהם של חיילים שחונכו חינוך המתנגד לשמירת מצוות. אבל רבים רבים הם החיילים ה"דתיים בבית"; ה"דתיים בלב", ה"דתיים כשאין רואה". כאשר נמצא בחברה כזאת חייל השומר מצוות בלא להתבייש ובלא להעמיד פנים - מתגלים לפתע דתיים נוספים, מתקבץ מנין, ומתחילה להיווצר קהילה קטנה שומרת מצוות.

שו"ת צבא ומלחמה – הרה"ג אליעזר מלמד

שאלה:

האם עדיף שבחור בישיבת הסדר יילך לשרת ביחידה מובחרת או שיתגייס עם חבריו לישיבה במסגר ההסדר לאחת מחילות הח"ר?

תשובה:

כהדרכה לרבים, אם הוא לומד היטב בישיבה, עדיף שישרת במסגרת ההסדר. באופן הזה יחזק את עם ישראל גם בישיבה וגם בצבא. אם יתברר שהוא מצליח מאוד בצבא, וזה ייעודו, יוכל להמשיך לקצונה במסגרת ההסדר. בנוסף לכך, התרומה לחטיבות אינה נופלת כמעט בחשיבותה מהשירות בסיירת. לסיירת ישנם מתנדבים רבים, ואילו החטיבות עושות מאמצים גדולים כדי לגייס לשרותיהם חיילים איכותיים. לכן קצינים בכירים רבים משתדלים לעודד חיילים טובים שילכו לחטיבות ולא לסיירות.

ציטוטים מספרי - הראי"ה

"התשובה מרימה את האדם למעלה מכל השפלות הנמצאות בעולם, ועם זה איננו נעשה זר אל העולם, אלא הוא מרומם עמו את העולם ואת החיים" (אורות התשובה יב א)

העלון יוצא לעילוי נשמת בחורי הישיבה שנרצחו ערב ר"ח אדר ב' תשס"ח הי"ד

יו"ל ע"י כיתה יב/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות